

Regional digital agenda

– en handlingsplan för Västmanlands län 2021-2022

MÅLSÄTTNING:

Ett Västmanland där
tillgängliga digitala
tjänster möjliggör
ett enklare liv för
alla på lika villkor

Bakgrund

Avsikten med en regional digital agenda för Västmanland är att få till stånd ett sammanhållet arbete inom länet och ta tillvara den potential och de möjligheter som digitaliseringen ger, då vi ska möta kommande samhällsutmaningar. Digitaliseringen är bland annat en del i lösningen för att möta en åldrande befolkning, urbanisering, människans klimatpåverkan samt företagens konkurrenskraft på en global marknad.

Handlingsplanen utgår från [strategin för Regional digitala agenda](#) som Regionfullmäktige har fastställt och som kommunstyrelseordförande i respektive kommun och Länsstyrelsen har gett sitt samtycke till. Handlingsplanen omfattar planerade insatser för 2021-2022 som ska bidra till att ta tillvara digitaliseringens möjligheter.

I maj 2017 tog regeringen fram en ny nationell digitaliseringsstrategi ”För ett hållbart digitaliserat Sverige” med följande delmål: Digital kompetens, Digital trygghet, Digital innovation, Digital ledning och Digital infrastruktur. Strax därefter, hösten 2017, beslutades den regionala digitala agendan för Västmanlands län som bygger på föregångaren till den nya nationella digitaliseringsstrategin. I handlingsplanen behöver vi därför förhålla oss till digitaliseringsstrategin och dess delmål.

Uppföljning

Handlingsplanen följs upp årligen och resultatet rapporteras till Regionala ledningsgruppen som är styrgrupp för regional digital agenda. I samband med uppföljningen revideras handlingsplanen. För uppföljning av tidigare års handlingsplaner, se bilaga 1.

Gemensamma utgångspunkter

Samhällets digitala omställning är en viktig fråga för Västmanland. I Västmanland regionala utvecklingsstrategi, [RUS 2030](#), är digitaliseringens möjligheter en gemensam utgångspunkt i arbetet för att nå fram till vår vision: Ett livskraftigt Västmanland genom hållbar utveckling. För att Västmanland ska utvecklas är det viktigt att länet upplevs som attraktivt så att människor vill bo och verka i länet och leva sina liv här, etablera företag eller komma på besök. Digitaliseringen förändrar samhällets strukturer och våra sociala beteenden. Möjligheten till utbildning på distans ökar och den snabba teknikutvecklingen medför att ett livslångt lärande är en förutsättning. Företag kan etableras på landsbygden och via nätet ha kunder och samarbetspartners över hela världen. Digitaliseringen medför också att samhället blir mer beroende av informationsteknik och tillgång till robust digital infrastruktur är därför avgörande.

År 2030 kännetecknas Västmanland av ett digitalt innanförskap för alla som bor, arbetar, driver företag eller vistas i länet. Det innebär att oavsett var västmanlänningen befinner sig ska det vara enkelt att ta del av information och offentlig och kommersiell service. Förskola, skola, hälso- och sjukvård, äldreomsorg, bredband och till kollektivt resande är nödvändig samhällsservice som ska fungera i hela länet. Digitalisering är ett av flera medel som kan bidra till ett livskraftigt Västmanland.

Från och med 2021 är aktiviteter i handlingsplanen i enlighet med målområden i länets regionala utvecklingsstrategi, RUS 2030:

- Ett välmående Västmanland
- Ett tillgängligt Västmanland
- Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt

Ett välmående Västmanland

Utveckling under likvärdiga livsvillkor i trygga och tillgängliga livsmiljöer, god och jämlik hälsa, ett rikt kulturliv och meningsfull fritid skapar ett välmående och tryggt Västmanland.

Välfungerande och likvärdig välfärd och offentlig service är en viktig hörnsten i hållbar utveckling. För att möta de ökande behoven av vård och omsorg i en växande och åldrande befolkning behöver vi inom offentlig service samverka för att säkra både kvalitet och kostnadseffektivitet.

Den ökande digitaliseringen kräver ökad digital kompetens. Utan ökad kunskap och digital kompetens skapas klyftor i samhället när det ställs alltmer långtgående krav på att människor själva ska kunna orientera sig och själva använda tekniken.

Aktivitet	Period	Ansvarig	Status
Öka förståelse för vilka problem som finns vid införande av välfärdsteknik i kommunerna. Under hösten 2020 genomförde regionen en kartläggning kring samhällsportar/välfärdsbredband. När resultatet presenterades för kommunerna framkom att det finns brister i digital infrastruktur vilket påverkar användningen av välfärdsteknik. Regionen vill därför kartlägga vilka och omfattningen av de problem som kommunerna har.	2021	Region Västmanland	Ny
Främja samverkan avseende digitalisering och välfärdsteknik inom Socialförvaltningarna. Utbyta information och erfarenheter i det gemensamma nätverket med kommunerna och regionen. Nätverket ska diskutera även frågor som kanaliseras från SKR samt vara överens om en gemensam hållpunkt för länet i frågorna. Frågor från nätverket kanaliseras även återkommande till Socialchefsnätverket.	2021	Region Västmanland	Pågår
Öka den digitala kompetensen hos länets invånare. Genomföra studiecirkelar inom Digital kompetens för 60-åringar och äldre i syfte att de äldre ska kunna ta del av samhällsservicen som blir alltmer digital.	2019 – 2021 ¹	Länsbildningsförbundet i samverkan Region Västmanland och länsstyrelsen	Pågår

¹ På grund av Coronapandemin har studiecirkelarna ej kunnat genomföras och aktiviteten pågår därför även under 2021.

Minska det digitala utanförskapet genom olika satsningar på digital delaktighet, till exempel genom tillgång till utrustning och support för digitala tjänster på folkbiblioteken ² .	2018 – 2021	Folkbiblioteken i respektive kommun Kulturutveckling, Region Västmanland	Pågår
---	-------------	--	-------

Ett tillgängligt Västmanland

I ett tillgängligt Västmanland är platserna olikheter en styrka när landsbygder och städer genom goda pendlingsmöjligheter knyts samman för att nå en större arbetsmarknad, utbildning samt kultur- och fritidsliv. Ett tillgängligt Västmanland är ett län med tillgängliga miljöer för alla.

All regional kulturverksamhet i länet ska ha en god geografisk spridning. Detta har betydelse för invånarnas närhet och tillgänglighet till de olika kulturverksamheterna. Utbyggnad av bredband i länet och digitaliseringens användningsområden ger nya möjligheter att mötas.

En förutsättning för ökad digitalisering är en fortsatt utbyggnad av länets digitala infrastruktur för att säkerställa att alla kan ta del av digitala tjänster och att företag kan etableras i hela länet. Hela Västmanland ska ha tillgång till snabbt bredband.

Aktivitet	Period	Ansvarig	Status
Digitalisering av länets kulturutbud Skyndsamt presentera och genomföra åtgärder för att digitalisera länets kulturutbud där det är möjligt med utgångspunkt från den regionala kulturplanen. Bland annat pågår - Kulturarvsberättarna - Ny scenkonst för mindre samlingar	2020-2021	Region Västmanland	Pågår
Arbeta för att kunna ta del av PTS bredbandsstöd 2021 Kartläggning, prioriteringar samt samverkan med bredbandsaktörer för att öka möjligheterna att ta del av PTS bredbandsstöd 2021.	2021	Region Västmanland och respektive kommun	Ny
Revidera kartläggningen av fibertillgången på byggnadsnivå och kostnader för fibersättning av återstående byggnader. Uppdatera kartläggningen från 2020 med aktuella data från PTS.	2021	Region Västmanland	Pågår

² Det ligger i det regionala biblioteksansvaret att alltid arbeta med detta

Regional kartläggning av mobiltäckning i områden där människor normalt befinner sig och rör sig utanför bostäder och arbetsplatser. Undersöka möjligheter och förutsättningar för regionen och kommunerna att göra en gemensam kartläggning. Genom att göra faktiska mätningar av mobiltäckningen är att utifrån det nationella bredbandsmålet för god mobiltäckning¹ identifiera geografiska områden i länet där mobila trådlösa uppkopplingar idag inte fungerar tillfredsställande, s.k. vita fläckar.	2018 - 2021	Region Västmanland	Pågår
Främja samverkan inom bredbandsområdet. Anordna nätverksträffar tillsammans med kommunerna samt temadagar och seminarier i relevanta ämnen när behov uppstår.	2021	Region Västmanland	Pågår
Främja samverkan inom digitalisering tillsammans med kommunerna. Anordna nätverksträffar med kommunerna och regionen. Syftet med nätverken att utbyta information och erfarenheter, diskutera kommunernas övergripande digitalisering samt IT-arkitekturella frågor som kanaliseras från Inera.	2021	Region Västmanland	Pågår
Kartlägga kommunernas pågående IT-utvecklingar och befintliga IT-lösningar i syfte att facilitera samverkan inom exempelvis utveckling, upphandling och användning.	2019-2021	Respektive kommun	Pågår

Ett nyskapande Västmanland genom hållbar utveckling

Genom att tillvarata den kreativitet och skaparkraft som olika människor representerar skapas en grund för nytänkande, förnyelse och hållbar tillväxt. Att tillgodose näringslivets och det offentliga behov av och möjlighet till förnyelse och kompetensförsörjning har en avgörande betydelse för länets långsiktiga utveckling.

För att hitta nya lösningar behöver vi utnyttja alla goda möjligheter och styrkor Västmanland har i länet. Det är genom att förmåga att arbeta integrerat med hållbarhetsfrågor, att näringslivet, civilsamhället och offentlig sektor, var och en för sig och tillsammans, är aktiva som vi kan åstadkomma en hållbar tillväxt för hela länet.

För att möta förändringarna fokuserar Västmanland på att utveckla ett starkt innovations- och företagsfrämjande system. Region Västmanland kännetecknas av att stödja och främja ett näringsliv i digital framkant i hela länet.

Aktivitet	Period	Ansvarig	Status
Bevaka etableringar av framtida svenska EDIH³. Bevaka Tillväxtverkets uppdrag i det nationella ansökningsförfarandet för EDIH samt främja att Västmanlands innovations- och näringslivssystem är delaktiga.	2021-2022	Region Västmanland	Ny
Förenkla för företagare att hitta stöd av det företagsfrämjande systemet i Västmanland. Utveckla och kommunicera Västmanlands regionala sida på verksamt.se ⁴ tillsammans med det näringslivsfrämjande systemet i Västmanland.	2021	Region Västmanland	Pågår
Öka kännedomen om företag på landsbygden och dess digitalisering. Öka kännedom hos det näringslivsfrämjande systemet om utmaningar och behov kring digitaliseringen som finns för företag på Västmanlands landsbygd. Projektet är finansierat av Tillväxtverket.	2020-2021	Region Västmanland	Pågår
Verka för ett ökat användande av öppna data. Öppna data är ett område med stor potential för förenkling och effektivisering av offentliga IT-tjänster. Tillgängliga öppna data kan även underlätta utveckling för nya innovationer i samarbete mellan näringsliv, offentlig sektor och forskning där öppna data utnyttjas. Bevaka nationella arbeten samt initiativ i andra regioner kring öppna data.	2021	Region Västmanland	Pågår

³ EDIH står för europeiska digitala innovationshubbar

⁴ verksamt.se är en samlad service från myndigheter till de som har en affärsidé och fram till avveckling av företag

Främja samverkan avseende digitalisering inom skolan. Tillsammans med Mälardalens högskola görs en satsning på att utveckla det nätverk för digitalisering i skolan som sedan tidigare drivs av MDH. Nätverket knyter samman forskning, lärarutbildning och förskola/skola i Mälardalsregionen. Samtliga kommuner i Västmanland och Sörmland är välkomna att delta.	2021	Mälardalens högskola i samverkan med Region Västmanland och Region Sörmland	Ny
Genomföra utbildningsinsatsen "Leda Digitalisering" för skolförvaltningarna i Köpings respektive Surahammars kommuner. Syftet med insatsen är att stärka kompetensen inom området samt att främja och stimulera samverkan. Erfarenheterna av insatsen planeras att spridas till övriga kommuner i länet. Insatsen finansieras av Region Västmanland.	2021-2022	Region Västmanland, Köpings kommun, Surahammars kommun	Ny
Undersöka möjligheten att starta en pedagogsajt inom Mälardalens upptagningsområde. "Pedagogsajter" är ett etablerat koncept för att stärka samarbete mellan olika aktörer inom utbildningssektorn, ett exempel är "Pedagog Värmland". Pandemin har belyst behovet av ökad digitalisering inom skolväsendet, vilket ytterligare motiverar en satsning på en pedagogsajt.	2021-2022	Mälardalens högskola, Region Sörmland och Region Västmanland	Ny

Bilaga 1 Uppföljning handlingsplan 2018-2020

I bilagan sammanfattas genomförda aktiviteter från tidigare år.

Aktivitet	Period	Utfall
Kompetenssatsning i digitaliseringens möjligheter ökar förmågan att möta utmaningarna i samhällsbyggnadsprocessen.	2019-2020	På grund av Corona gjordes satsningen om och istället för regionala utbildningstillfällen som Länsstyrelsen skulle anordna genomfördes ett antal träffar nationellt. Länsstyrelsens uppdrag var att informera om träffarna och skicka ut inbjudan till målgruppen för de nationella träffarna (högre chefer och politiker) under hösten 2020.
Tjänster för tillståndshantering på verksamt.se Västerås stad påbörjade 2019 med att införa e-tjänsterna. Flera andra kommuner, så som Fagersta, Kungsör och Arboga är intresserade.	2020	Region Västmanland bjöd in Tillväxtverket som presenterade tjänsterna som finns på verksamt.se. Flera kommuner har därefter haft dialogen med Tillväxtverket. Kommunerna fortsätter att kartlägga vilka tjänster som införs i de olika kommunerna för att kunna utbyta erfarenheter kring införande.
Digitalt först – med användaren i fokus. Regeringen avsätter 25 miljoner kr årligen under en treårsperiod, varav 700 000 kr går till Västmanland, för att genomföra en bred satsning på digital kompetenshöjning för hela befolkningen. Pengarna distribuerades från Kungliga biblioteket via de regionala biblioteksverksamheterna.	2018-2020	Arbetet skedde i två steg: 1. Bibliotekspersonal. Självskattningstest och fortbildning 2. Höja kunskapen hos invånarna; öka förtroendet med digital teknik, skapa samhällelig och individuell tillit till myndigheter, e-förvaltning med flera i en snabb teknisk utveckling.
Digital informationstjänst om bredband. Information om bredband är idag spridda på kommunernas, regionens och Länsstyrelsens hemsidor, PTS, och en rad andra webbplatser. För invånare och företag kan det vara svårt att få tillgång till rätt information i olika situationer. Genom att samla och samordna information om bredband på en gemensam webbplats i regionen, ges "en väg in" som är till nytta för invånare och företag. En digital informationstjänst om bredband bygger på att information läggs in, uppdateras och hålls aktuell, vilket kräver insatser från kommuner och region.	2019-2020	Arbetet med en digital informationstjänst har pausats då den tänkta finansieringen uteblev och ingen är utsedd att driva arbetet.
Regionövergripande analys av nuläget av skolans digitalisering med hjälp av	2019-2020	Kartläggningen har identifierat länsgemensamma styrkor och utvecklingsområden i länet. Resultatet kommer

verktyget LIKA Skola samt identifiera förslag på fortsatt arbete.		att kunna användas som utgångspunkt för planering av insatser för att främja utveckling och samverkan gällande skolans digitalisering. Resultatet sammanfattas i en rapport: Digitalisering förskola och skola - Region Västmanland (regionvastmanland.se)
Arrangera presidiekonferens till politiker och chefstjänstemän inom Socialförvaltningarna. Ett ledarskap som med god kunskap om digitalisering och dess möjligheter har stor betydelse för ett framgångsrikt lokalt och regionalt digitaliseringsarbete.	2019	Den politiska Samverkansgrupp äldre planerade en presidiekonferens våren 2020 där digitaliseringsfrågor skulle tas upp. Den ändrades sedan till hösten 2020 (av praktiska skäl därför att den inte skulle kollidera med Samverkansgrupps barn och ungas presidiekonferens). Det har därefter diskuterats att samverkansgrupperna inte ska arrangera egna konferenser utan det blir en samlad stor konferens under 2020. Den politiska Samverkansgrupp äldre har på ett av sina ordinarie möten haft digitaliseringsfrågor som tema. Digitaliseringsfrågor är ett av fyra prioriterade områden för Samverkansgrupp äldre.
Sprida information om goda exempel om nyttan med digitalisering och relevanta initiativ som pågår via deladigitalt samt webb	2018-2019	Ingår i det löpande arbetet att dela information i olika kanaler när det är relevant.
Samordna nätverk med kommunerna för att utbyta information och erfarenheter samt främja samverkan inom e-hälsa och digitalisering	2019	Uppstart av två nätverk tillsammans med kommunerna; Nätverket digitalisering inom Socialtjänsten samt IT-strateginätverket i Västmanland
Kartlägga återstående bredbandsutbyggnad och kostnader för denna.	2019	Kartläggningen över fibertillgången på byggnadsnivå och kostnader för fibersättning av återstående byggnader är genomförd.
Utvärdera hur kommunerna kan använda e-blomman, LIKA ⁵ eller annat verktyg i syfte att kartlägga nuläget av digital service och verksamhetsutveckling. Nuläget kan därefter utgöra underlag för prioritering av insatser för att främja införande av lösningar från användarnas perspektiv.	2018	Under hösten kartlades digitaliseringen inom socialtjänsten inkl omsorg med hjälp av SKLs verktyg LIKA Socialtjänst. Samtliga 10 kommuner genomförde utvärderingen.
Identifiera en gemensam process inom socialtjänst och omsorg som kan effektiviseras och digitaliseras för att underlätta kvalitet och kostnadseffektivitet för invånarna.	2018–2019	Utifrån analys av resultatet från LIKA har ett antal förslag på samverkansmöjligheter identifierats och presenterats för socialchefsnätverket.
Dela erfarenheter mellan länets aktörer via deladigitalt.se	2018–2019	Under 2018 har inte deladigitalt.se utnyttjats för att dela erfarenheter mellan länets aktörer. Däremot är flera kommuner användare av verktyget.

⁵ Nationellt värderingsverktyg för Skola och förskola samt Socialtjänst

Öka kompetensen inom länets offentliga organisationer genom att anordna seminarier gällande • systematiskt informationssäkerhetsarbete (GDPR)⁶ • tjänstedesign⁷ • Inloggningstjänst (nationell plattform)⁸ • Upphandling • e-arkiv⁹	2018	Kommunerna erbjöds att delta på möten angående GDPR som hölls av Region Västmanlands informationssäkerhetsansvarige under våren 2018. En temadag angående tidig dialog/tjänstedesign och upphandling anordnades för länets kommuner och regionen den 12 oktober. Inga seminarier arrangerades för inloggningstjänst och e-arkiv
Kartläggning Jämlik tillgång till bredband för olika grupper i Västmanland	2018	Aktivitet som tillkom under året. Region Västmanland beställde under april 2018 en analys på hur tillgången till bredband och internet skiljer sig åt i olika delar av Västmanlands län och vilket samband som finns med demografiska och socioekonomiska faktorer.

⁶ Efterfrågas av IT-samordnare/strateger samt turism- och informationsansvariga i länets kommuner

⁷ Tillvägagångssätt för verksamhetsutveckling från ett invånarbehov till införd digitalisering inkl nyttohemtagning. T ex Region Västmanland påbörjar ett arbete för att etablera arbetssätt för detta som ska vara klart till sommaren 2018.

⁸ Visa den nationella inloggningstjänsten som bland annat används vid inloggning till geblod.nu som kan användas via ansökan av t ex parkeringstillstånd för rörelsehindrade

⁹ För samtliga kommuner finns ett behov av en e-arkivlösning. Inom Västerås stad och Region Västmanland pågår arbeten med att införa e-arkiv. Andra exempel Regionförbundet Sörmland och Region Dalarna (inkl alla kommuner utom Avesta) där arbete med gemensamt e-arkiv pågår.